

Vintermøtet, Gimle gård 27. februar

PROGRAM

Kl. 18.00

Medlemsinformasjon og minnetaler

Oddvar Holmesland: Minneord om Roy Tommy Eriksen

Paul Leer-Salvesen: Minneord om Aasulv Lande

Kl. 18.30

TEMA: Bærekraftsmål 4: God utdanning.

Professor May-Brith Ohman Nielsen, historie, UiA, preses AVA.

Vitenskapene og bærekraftsmålene, mangfold i perspektiver, forskningsfelt og kunnskapsproduksjon. Innledning til møteserien.

Professor Gro-Renée Rambø, språkvitenskap, UiA:

Hjertespråk og tankepråk – morsmål, andrespråk og fremmedspråk for god utdanning og livslang læring

Språk er makt. For at målsettingen i FNs bærekraftsmål 4 «God utdanning» skal kunne nås, er språkkompetanse og språklige ferdigheter helt avgjørende.

I en utdanningssammenheng er elevenes tilgang til undervisningsspråket essensielt for å tilegne seg kunnskap. Å kunne lese og skrive, snakke og lytte med forståelse er viktig for å kunne tilegne seg innsikter og kunnskaper innenfor alle fagområder, for å kunne delta aktivt i samfunnsliv og kunne samhandle på tvers av kulturer, geografiske områder og sosiale lag.

I en globalisert verden legger mange land stadig mer vekt på ferdigheter i flere språk som vesentlig for god utdanning. Språk knyttes til identitet, kultur og verdier. Språkferdigheter og flerspråklig kompetanse kan dermed bidra til å fremme respekt, toleranse og forståelse. Morsmålet påvirker vår tolkning av verden gjennom de kategoriseringene vi har lært.

Forholdet mellom morsmål og andre språk som brukes og skal læres i utdanningskontekster, er derfor interessant.

I dette innlegget vil morsmålets betydning i opplærings- og læringssituasjoner belyses ut fra det språkvitenskapelige forskningsfeltet. Dette undersøker blant annet morsmålets rolle for tilegnelse av ferdigheter i andrespråk og fremmedspråk og hvordan flerspråklighet kan bidra til god utdanning og livslang læring, som sikrer inkludering og rettferdighet.

Professor Martin Carlsen, matematikdidaktikk, UiA:

Grunnleggende matematikkompetanse – essensielt for dannelse og sosioøkonomisk utvikling

For å kunne realisere FNs bærekraftsmål «God utdanning», spiller matematikk-kompetanse en avgjørende rolle.

Grunnleggende kompetanse i matematikk er vesentlig for alle menneskers meningsskapning, aktiv samfunnsdeltakelse og arbeidsliv.

Fundamental innsikt og ferdigheter i matematikk er spesielt viktig for å løfte mennesker ut av fattigdom. Grunnleggende tallforståelse er essensielt for menneskers muligheter for å skape egne bedrifter og tilegne seg høyere utdanning, for derigjennom å skape seg bedre liv.

I innlegget vil disse problemstillingene belyses ut fra det matematikdidaktiske forskningsfeltet. Dette feltet bygger og videreutvikler kunnskapsgrunnlaget for hvilken matematikk som er den viktigste for mennesker å tilegne seg, hvordan ulike mennesker tilegner seg matematikk, og på hvilke måter matematikk kan undervises slik at flest mulig tilegner seg denne.

Professor Ilmi Wilbergh, pedagogikk, UiA:

Overordnede begrep om bærekraftig utdanning – sett fra danningsteoretisk allmenndidaktikk

Sett fra et danningsteoretisk allmenndidaktisk perspektiv vil jeg argumentere for at kompetansebegrepet som overordnet begrep ikke kan svare på de utfordringene som stilles til et begrep om utdanning for fremtiden slik det beskrives i FNs bærekraftsmål 4.7.

Foredraget vil bygge på teoretiske studier, dokumentanalyse og klasseromsforskning gjort innenfor danningsteoretisk allmenndidaktikk, der de aktuelle innsiktene som forskes fram er drevet nettopp av spørsmålet om hva som er god undervisning og utdanning.

God utdanning i dette feltet er et spørsmål om at den pedagogiske virksomheten bidrar til at mennesker kan oppleve nye innsikter om seg selv, verden og samfunnet.

Foredraget vil forklare hvorfor kompetanse ikke er et egnet begrep for å utvikle autonomi, kritisk tenkning, kreativitet og ansvarlig medborgerskap. Årsaken er at kompetansetenkning



søker å gjøre elevenes indre liv synlig, framfor å arbeide med kunnskapen som skal læres og interaksjonen mellom lærere og elever i undervisningen. Foredraget vil argumentere for at bærekraft og ansvarlig medborgerskap som mål for utdanning kan arbeides for gjennom å legge til rette for tolkningsrom og «ytringsfrihet» i klasserommene.

Førsteamanuensis Kirsten Sivesind, pedagogikk, UiO:

Hvordan skape god utdanning i en globalisert tidsalder? Sammenliknende læreplanstudier gir flere svar.

Bærekraftsmålet «God utdanning» fremmer verdier og rettigheter for befolkninger over hele verden.

Målet tematiserer forventninger om å gi alle barn og unge en gratis og likeverdig grunnskole og videregående opplæring av høy kvalitet. En slik utdanning forutsetter at det eksisterer offentlige læreplaner som beskriver hva som er skolens innhold og oppgaver.

Forskningsfeltet sammenliknende læreplanstudier undersøker hvordan læreplaner utformes i lys av globale nøkkelpoblemer. Dermed kan fagfeltet identifisere og videreformidle gode eksempler på slike planer. Men kanskje viktigere er betydningen av å forske på likheter og forskjeller mellom læreplaner fra ulike regioner og land. Slike sammenlikninger bidrar til å se betydningen av institusjonelle betingelser for å drive skole som ivaretar lokale variasjoner i en globalisert verden.

Det blir kveldssete etter møtet. **Vær vennlig gi meg beskjed på e-post om du ønsker å delta!**

Kr. 200 for mat og drikke, som betales på stedet.

Velkommen!

Vennlig hilsen

Ragnar Thygesen



AGDER
VITENSKAPSAKADEMI
AGDER ACADEMY
OF SCIENCES AND
LETTERS

Akademisekretær

E-post: Ragnar.Thygesen@uia.no